

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOI AJALEHT

Jõuluöö

Henrik Visnapuu

Taevas särasid tähed. Polnud kuud.
Lumehärmatisen olid puud.
Oli külm, oli vaikne, oli õhtu.

Sõitsid kiriku vaikiden reed.
Tõusid kõrvalist tähtesse teed.
Olid jõulud, oli laupäev, oli õhtu.

Tousten mäkke nägin paistma tuld.
Suland lumest paistis havoana muld.
Oli külm, oli tuli, oli õhtu.

Tuli praksuden põles. Olin mäel.
Magas sündinu näitsiku käel.
Oli vaikne, oli külm, oli õhtu.

Olin imestet, tulbastin, olin tumm.
Mis näen, mõtlin olevat lumm.
Oli õudne, oli külm, oli õhtu.

Ütles kurblikul häälel ema suu:
"Magab Poeg. Pole paika.
Puudub muu!"
Säras täht üle pää, oli õhtu.

Ja ma kummardin käele, andsin suud.
Hõbehärmatisen olid puud.
Oli neitsi, olid jõulud, oli õhtu.

J Õ U L U L E H T

REKTORI VEERG

12. detsember

Olen oma mõtteavaldustega nendes veergudes rohkem kui aasta jooksul püüdnud ärgitada mõttevahetust meile kõigile olulistele (loomulikult allakirjutatu arvates) küsimustes, kuid paraku üpris kesise eduga. Seetõttu tahaksin kõigepealt väljendada heameelt, et paari viimase lehenumbri järgi otsustades ei olegi "Tehnikaülikool" vaid rektoraadi teadetetahvel. Oli väga kosutav 30. novembri lehest lugeda peatse süsteeminseneri Andres Kuke sisutihedaid ja paljus ka murelikke mõtteavaldusi teemal "Quo vadis, tudeng?", mis tema endagi sõnutsi esitas hoopis rohkem küsimusi kui neile vastas.

Arvan, et targa inimese üheks tunnuseks on võime eelkõige endale keerulisi ja põhimõttelisi küsimusi esitada ning nendele ka vastuseid otsida ja leida. Seejuures pole üldse traagiline, kui paljud küsimused jäävad lõpliku vastuseta. Võib-olla ongi Jõulude ja Uusaasta vaheline vaikne aeg sobiv iseendale põhimõtteliste küsimuste esitamiseks ja mõnele neist ka vastuse, olgu või ajutisegi, leidmiseks. Mis puutub Jõulude ja Uusaasta vahelisse vaiksesse aega, siis loodan, et ka edaspidi suudab ülikool seda oma töötajatele võimaldada õhtumaise kombe kohaselt tõistest kohustustest vabana.

Kogu tehnikaülikooli perele rahulikku jõule ja head uut aastat soovides ning ikka oodates mõtteavaldusi teemadel "Quo vadis, professor (dotsent, lektor)?", "Milles on akadeemilise ja rakendusliku kõrghariduse erinevus?", "Kes on bakalaureus, magister, doktor?", ...

Ajalehe "Tehnikaülikool" palvele vastu tulles esitas lugupeetud rektor Olav Aarna "aruande" oma sõitudest väljapoole Eestit 1993.

Veebruar: Pariis - Grenoble (EUREKA)
Märts: Strasbourg (CC-PU)
Villa Vigoni (FRK)
Aprill: Saksamaa (Auswärtiges Amt)
Rootsi (KTH, Lundi Ülikool)
Mai: Kaunas (TÜ)
Harkov (Avatud Haridusruum)
Juuni: Rootsi, Luleå (SEFI)
Juuli: Villa Vigoni (HRK)
September: Strasbourg (CE)
Oktoober: Budapest (Brain Drain)
November: Pariis (UNESCO)
Strasbourg (CE)
Kokku: 13 sõitu.

KOMMENTAARID

Kuni veebruarini sel aastal polnud ma kordagi käinud Prantsusmaal, aasta lõpuks sai visiite sinna koguni viis. EUREKA on üks Euroopa Ühenduse programmidest, mille eesmärk on tehnoloogilise innovatsiooni edendamise. See erineb teistest programmidest selle poolest, et ta pole mitte ülevalt alla orienteeritud, n-ö "sina pead seda tegema ja sina pead teist tegema"-printsipi üles ehitatud, vaid nagu varem öeldi: altpoolt tulevate initsiatiivide rajatud programm. Kui kellelgi tekib idee, võib ta EUREKA raames endale partnereid otsida. Pariisis ja Grenoble's toimus EUREKA aastakoosolek.

Strasbourg'i kolm sõitu olid seotud Euroopa Nõukoguga. CC-PU on prantsusekeelne lühend, mille taga on kõrgkoolide problemaatika Euroopa Nõukogus. Esindasin seal Eestit kui meie Rektore Nõukogu esimeest.

CE: Euroopa Nõukogu on ette võtnud kolmeaastase projekti "Demokraatia, inimõigused, vähemused: hariduslikud ja kultuurilised aspektid". 1994. a sügisel toimub selle projekti raames Tallinnas seminar teemal, kus projekti nimelise lisandub "...postkommunistlikes maades".

Villa Vigoni asub Põhja-Itaalias Como järve ääres, emotsionaalselt palju pakkuvat kaunis paigas Sveitsi piiri lähedal, ja kinnisasjana kuulub Saksamaale. Seal oli kaks rahvusvahelist seminari kõrgkoolireformide korraldusest. Märtsis käisin Itaalias koos kolleeg Rein Küttneriga, juulis minister Paul-Eerik Rummo.

Saksamaa välisministeerium korraldas meile õppereisi tutvumaks sealse kõrgkooli- ja teaduskorraldusega. Meie väikeses delegatsioonis osalesid veel Peeter Tulviste ja Jaak Aaviksoo Tartust ning kaks kolleegi Lätist.

Rootsis käisime koos kolleegide Rein Leesi ja Ennu Rüsterniga ning üliõpilase Mart Amburiga Lundi Ülikoolis üliõpilavalitsuste ühisprojekti raames. Sealse ürituse korraldas rootsieestlane Mats Rosenberg, kes õpib Lundi Tehnikaülikoolis. Tema on ka see aktiivne noormees, kes möödunud talvel organiseeris meie majja saadetise SUN-tüüpi arvuteid, mis meil teises korpus üles on pandud ja töötavad. Lundi külastus kujunes reklaamimaiguliseks ettevõtmiseks, meil oli rohkesti esinemisi ja kohtumisi.

Luleå (Rootsi) visiidist räägib täpsemalt Jüri Tanner (vt järgm lk - toim märkus). Oma armsas Harkovis käisin seminaril "Avatud Haridusruum". Sõitsid veel Hanno Sillamaa, Väino Rajangu ning Kulturi- ja Haridusministeeriumist hr

REKTORI REISID

Gunnar Schiff. Tegutseb nimelt niisugune organisatsioon nagu "Inkorvuz" - Nõukogude Kõrgkoolide Lõpetanud Välismaalaste Assotsiatsioon, mille president on näiteks soomlannast ajakirjanik. Assotsiatsiooni kuuluvad paljud Gaana, Sambia, India, Ladina-Ameerika ning loomulikult ka Euroopa riikide asjatundjad, kes omal ajal N. Liidus õppisid. Üritus oli väga tähtis ja puudutas meid kõiki eluliselt: kõrgkoolide akrediteerimist ja haridustunnetuste vastastikust tunnustamist käsitlev konverents. Miks oli ütlen "oma armsas Harkovis"? Sest 1986. a kaitsesin ma seal doktoritööd ja enne seda sõitsin 10 aastat tihedalt Harkovi vahet. Kuid arvestades Venemaa avarustel viimastel aegadel levinud olukorda, oli see reis muidugi paras seiklus. Et olime teemast väga huvitatud, võttis kogu seltskond väljakutse vastu.

Kaunase Tehnikaülikool korraldas rahvusvahelise konverentsi, kus põhiliselt Skandinaaviamaadest kogunenud kolleegid arutasid töögruppides Kaunase TÜ vastavust euroopaliku ülikooli tasemele.

Budapesti Brain Drain tähendab otsetõlkes ajude äravoolu uurimise konverentsi. Mind ajas sinna uudishimu. Ma ei ole väga dramaatiliselt suhtunud ajude äravoolu ilmingutesse, sest see ei ole spetsiifiliselt Eesti probleem. Ülikoolid ei saa endasse sulgunult eksisteerida, ikka peab liikuma. TEMPUS-programmi ma võtangi kui akadeemilist hulkurlust soosivat programmi, tulevikutudengi ja tulevikuõppejõu perspektiivi.

Mis puutub ajudesse, siis ühiskond peab neid olulisel määral endale kuuluvaiks, sest nende sisse on pandud ühiskonna raha. Seega jääb probleem püsima igavesti või vähemasti kauaks.

Ja lõpuks UNESCO konverents Pariisis. Seal osalesid Eestist veel Doris Kareva, Paul-Eerik Rummo, Jaak Kangilaski ning Ülo Jaaksoo. Sellest kirjutas Doris Kareva "Sirbis" pikemalt.

Tunnistan ausalt - enamasti on ürituste päevakord nii tihe, et aega kuskile minna või midagi vaadata peaaegu pole. Et mulle meeldib üldse rohkem metsas ja eriti mägedes, mitte aga linnades liikuda, siis jäi kõige emotsionaalsemalt meelde kõigi sõitude üksainus päris vaba päev Itaalias Villa Vigonis, kus olid kaunid mäed ja maaliline järv. Enamjagu sõitudest said teoks tänu kutsuja poole kas osalisele või täielikule väljamaksmisele.

Pariisi UNESCO läks tõesti sajabrot-sendilisel Eesti maksumaksjate rahast, mis eraldati valitsuse reservfondist. Kaunases ja Luleås istusin ise roolis...

Kui tihti külastate Tartut?

Pole lugenud, kuid 13 korda vist kokku ei tule, vahest kümnekond.

Kus Te puhkuse ajal olite - augusti olete targu märkimata jätnud?

Olin kodus. Ilmsesti tähendab puhkus minu jaoks puhkust ka reisimisest.

Üles tähendanud URMI REINDE

Tehnikaülikool Eesti kultuuri eest

1. novembril toimus Tallinnas Uus t 5 Teatriliidus uue ühiskondliku institutsiooni – Eesti Kultuurikogu asutav üldkoosolek. Tehnikaülikooli ja üldse kogu (kõrg)haridussüsteemi esindab seal TTÜ kantsler Jüri Tanner.

Kuidas Te, hr Tanner, sedavõrd humanitaarsesse seltskonda sattusite?

Ega see nii humanitaarne ei olegi. Teadlasi on seal koguni kolm: Majanduse Instituudi vanemteadur Jaan Laas, Astrofüüsika Instituudi direktor Tõnu Viik ja mina. Jaan Laas, kes on koostanud ka põhikirja projekti, pöördus personaalselt minu poole ja kutsus. Kultuurikogu in-

Kantsler Jüri Tanner

siatorid on aga Mikk Mikiver, Ülo Tuulik ja Jüri Arrak. Idee sellise kogu loomiseks on küpsenud aga juba tükk aega.

Kuidas kultuurikogu töötab?

Asutamiskoosolekule järgnenud kokkutelemisel 18. novembril koostati tööplaan ja võeti vastu uuteks liikmeteks Heino Kük ja Fred Jüssi. 2. detsembriks olid elavnenud varasema Kultuuri Nõukogu liikmed, kes soovivad ka praeguses riigi kultuuripoliitikas kaasa rääkida. Käimas ongi arutelu, kuidas nende erinevate kogude huviseid ühendada. Kultuurikogu järgmine istung oli planeeritud 18. detsembrile.

Üsna tihe programm.

Jah, ja päris suurtükitali läheb lahti veebruaril lõpus, kui on planeeritud üleriigiline kultuurikonverents.

Kas Te tehnikaala esindajana ei tunne ennast sealt... kuidagi omaette?

Vahel läheb küll, mulle tundub, elukaugeks arutlemiseks. Siis ma katsun ulmeid natuke maha võtta.

Eraldi seisvana ma ennast ei tunne, sest tehnika on ju ka kultuurisfäär. Tehnikateadus ja tehnikaharidus jõuavad ehk selle kogu kaudu samuti rohkem rahva hulgas aktsepteeritavasse kultuurikonseptisiooni.

Aga ma ei saa eitada, et see seltskond ei ole minu jaoks päris igapäevane ja mul on nende seas päris huvitav. Ega ma humanitaarvaldkonna esindajate kõrgete tippudega elus sageli kokku puutunud ei ole.

Kantsleri reisirid

Toimetuse küsimusele **KUS REISISITE 1993. AASTAL** vastas lugupeetav kantsler Jüri Tanner järgmist:

Koos rektoriga käisime Luleå Tehnikaülikoolis Põhja-Rootsis Euroopa Tehnikahariduse Ühingu (SEFI) aastakonverentsil. Olen olnud kolm aastat TTÜ esindaja selles organisatsioonis. Rektor O. Aarna esitas seal ettekande ja ta valiti SEFI täitevkomitee liikmeks kolmeks järgmiseks aastaks.

Luleåsse saabusin Pariisist, kus oli toimunud UNESCO ühine kongress tehnikaukoolide rektoritele, tehnikateaduskondade dekaanidele ja tööstusjuhtidele. Mul oli seal ka ettekanne. Kongressi teema: ülikoolide, teadusasutuste ja tööstusettevõtete koostöö mehhanismid.

Viinis toimus samale teemale lähedane konverents, aga natuke kitsamast aspektist: tehnoloogia- ja ülikoolist tööstusesse. Juhatasin seal üht sektisiooni. Toimus elav mõttevahetus Ida ja Lääne erinevast kogemusest.

Hollandis Eindhoveni Tehnikaülikoolis oli SEFI täienduskoolituse töörühma aastaseminar. Kevadel toimus Milanos Balti nädal, esindasin sellel tehnoloogia- ja äri- ja rahaturuhinas meelest ära.

Kõige pikem reis sai teoks novembris, mil koos TTÜ doktorandi Vaho Klaamanniga reisisime n-õ Firenze kaudu Pariisi, valmistamaks ette uut TEMPUS-projekti, mille eesmärk on välja arendada magistri programmi tehnoloogia- ja äri- ja rahaturuhinas meelest ära.

Soomes olen sel aastal nii mõnigi kord käinud, ka Brüsselis asju ajamas.

Teisele poole?..

Ida poole pole kaks aastat sattunud.

Tartusse?

Oi, Tartut külastan meelsasti! Kahjuks ei mäleta, millal ma viimati käisin.

Intervjuerinud

Urmi Reinde

JÕULUTERVITUS

Jõulud tulevad, sel aastal loodetavasti valged. Seegi suur rõõm üle hulga aja. Jõulupuhkus tuleb. Esmakordselt pärast sõja järgsel ajal, võibolla ka Tehnikaülikooli 75 aasta pikkuses ajaloos üldse. Sellest peaks saama traditsioon. Võtkem siis suusad ja mingem ... looduse ilu ja võlu

nautima. Ärge tormake, peatuge, vaadake tagasi – ka ajas. Ja mõelgem edasi. Elu polegi nii hull ja ehk hullemaks ei lähe ka. Head libisemist!

Kallist jõulurahu kõikidele kolleegidele ja tudengitele.

Rektoraadi nimel JÜRI TANNER

Valimised

Avajahemikul 29. novembrist 3. detsembrini toimusid meie ülikooli Üliõpilaskonna esindusorganisatsiooni Edustuse korralised valimised.

Valimisteks seadis ennast üles 8 nimekirja (kokku 27 kandideerijaga). Suurimateks nimekirjadeks olid "Res Publica ja Sõltumatud" – 7 kandidaadiga, "Y-101" – 5 kandidaadiga ja "@" – 4 kandidaadiga. Konkurentsi pakkusid ka kaks ühemehe nimekirja ja seda väga tulemuslikult ("Estiem Estonia" ja "Kullar"). Vanast Edustusest seadis end üles 5 kandidaati, mis ei olegi eriti halb tulemus, kui arvestada, et nad ka kõik uue Edustuse koosseisu valiti. Mida näitasid valimised?

1. Valimised ei olnud massilised

Valimas käis 317 ÜK liiget 4200st võimalikust, mis andis valimisprotsendiks 8.2. (Tuletame meelde, et eelmiste valimiste protsendiks kujunes pea sama suurusjärku number – 8.9)

2. Valimised ei paistnud silma terava konkurentsiga

3/4 Edustuse kohtadest täitsid 3 nimekirja ("Res Publica ja Sõltumatud", "Y-101", "@")

3. Valimised olid selgepiirilised

Üliõpilaskonna IV koosseisu Edustus valiti demokraatlikult ning ÜK seadusandlik kogu jätkab reeglipärast tööd.

4. Põhilised toetuspunktid, millele nimekirjad oma valimiskampaanias toetusid

- Üliõpilaskonda kuulumine peab olema vabatahtlik; üliõpilaskonna liikmeks olemisest peab saama igaühe vaba tahte avaldus, mitte aga ebameeldiv kohustus.
- Tehnikaülikooli peetakse ülal maksumaksjate rahadest. Kuna paljud tudengid on maksumaksjad, peab ka neil olema õigus senisest aktiiv-

semalt sekkuda ülikooli elu korraldamisse.

- ei saa lubada, et ülikooli õppejõud otsustavad üliõpilaste eest ära kõik õppetööd puudutavad küsimused.
- Üliõpilaskond peab oma liikmetele osutama enda poolt pakutavaid teenuseid soodustatud hindadega.

Valimistulemused:

Nimekirjadele antud häälte arv:

1. RES PUBLICA JA SÕLTUMATUD – 97
2. Y-101 – 96
3. @ – 88
4. ASJALIKUD – 55
5. ESTIEM ESTONIA – 51
6. KULLAR – 41
7. VICTOR 36
8. ÜLIÕPILASÜHENDUS – 19

TTÜ ÜLIÕPILASKONNA EDUSTUSE IV KOOSSEIS:

1. Vallo Arumäe, Res Publica ja Sõltumatud
2. Ervin Hülp, Y-101
3. Jaanus-Juhan Illend, Victor
4. Kalev Kala, @
5. Jüri Kaljundi, @
6. Andres Kast, @
7. Priit Koit, Res Publica ja Sõltumatud
8. Heikki Källu, Res Publica ja Sõltumatud
9. Lauri Kõöp, Y-101
10. Kullar Laiapea, Kullar
11. Andres Laur, Res Publica ja Sõltumatud
12. Toomas Lepik, Asjalikud
13. Randel Min, @
14. Henn Otsmaa, Y-101
15. Paavo Põld, Res Publica ja Sõltumatud
16. Olav Randma, Y-101
17. Taivo Rist, Victor
18. Ivar Soone, Üliõpilasühendus
19. Aries Taal, Asjalikud
20. Mart Tammiste, ESTIEM Estonia

21. Katri Tammsaar, Y-101

NB! 9. detsembril toimus Edustuse IV koosseisu esimene korraline koosolek, kus valiti ka uus Edustuse eesistuja ja tema asetäitja. Valituks osutusid **Jüri Kaljundi** ja **Andres Kast**.

EDUSTUSE III KOOSSEIS

Vana Edustuse viimaseks suuremaks tööülesandeks kujunes Edustuse valimiseeskirja parandusettepanekute ja täienduste sisseviimine. Pärast valimiseeskirja parandusettepanekute eelnõu 4 lugemist kinnitati uus valimiseeskiri, mille tähtsamad muudatused olid:

- et iga kandidaat võib esineda korraga ainult ühes nimekirjas (varem kahes)
- et igal valijal on ainult üks hääl (varem kaks)
- et nimekirja esindaja peab olema ÜK liige (varem polnud määratletud)
- et Edustuse tööd muuta konstruktiivsemaks ja järjepidevamaks, otsustati Edustuse koosseisu rotatsiooni reeglid (iga aasta valitakse 2/3 uus koosseis, 1/3 jääb paigale vanast Edustusest.)

ÜLIÕPILASKOHUS

Septembris valitud ja kinnitatud üliõpilaskohus on sügissemestris pidanud ka ühe kohtuistungi, seoses 29. septembril toimunud peksmisega teises ühiselamus. Kohtuotsusest võib lugeda, et kuuele süüalusele määrati karistuseks ühiselamukohtadest ilmajäämine ennis-tamisõigusega 1. septembrist 1994. a. Ühte süüalust karistati lisaks eelnevale veel 2-aastase tingimisi väljaheitmisega TTÜ-st, kahte süüalust karistati 1-aastase tingimisi väljaheitmisega TTÜ-st, kolme süüalust karistati pooleaastase tingimisi väljaheitmisega TTÜ-st.

TTÜ ÜK Edustuse III koosseisu eesistuja

Erko Tamuri

NB!

Väljavõte rektori käskkirjast nr 1671/k
13. detsembrist k.a.

Kehtestada põhikohaga töötajatele talvine
5-päevane kollektiivne lisapuhkus 27.12–31.12.

Tunnistada 24. detsember töövabaks päevaks.

NB!

Väljavõte rektori käskkirjast nr 1672/k
16. detsembrist k.a.

Viia 4. jaanuari palgapäev üle 10. jaanuarile.

Viia jaanuarikuu stipendiumi maksmise päev
üle 14. jaanuarile

TEHNIKAÜLIKOOLI ÜLIÕPILASKOND

Ajal, mil rahulik Eestimaa on taas langenud jõluterrori kätte, toimusid Üliõpilaskonna (ÜK) Edustuse valimised. Eelmine Edustus on oma teod juba teinud, uus koosseis pole veel tööhoogu sisse saanud, kuigi tulised mõtted liiguvad nii mõnegi edustaja peas. Ühesõnaga on meie parlamendis praegu pisike puhkepaus.

Kuid seepärast pole üliõpilaselu veel sugugi seiskunud.

Uuematest projektidest väärisk mainimist lasteae, mis läheb käiku jaanuaris. Peretudengite huvi asja vastu on suur, on see ju äraarvamata mõnus variant - soodus asukoht (Akadeemia 7a), väike maksumus (peaaegu tasuta) ja paindlik töörežiim. Sellise kauni tulemuseni oleme jõudunud tänu nõunik Ene Riitsole, Tallinna Linnavalitsusele ja ka Tehnikaülikoolile.

Jaanuaris toimub ka viimane üritus seoses projektiga "Tallinn" - saabub viimane osa arvutiklassi varustusest ja spetsialistid Lundi Tehnikaülikoolist viivad läbi kursused "UNIX ja võrgu administreerimine".

Tõise poole pealt oleksid need kaks ehk kõige märkimisväärsemad, kuid - pole ju lustiminegi maamuna pealt kadunud.

Äsja toimusid "Estonia" ball (mis küll ei teostunud nii, nagu loodeti), 70ndate pidu Glehnis, tulemas on jõulu- ja aastavahetuspeod ning veebruaris valitakse juba traditsiooniliselt TTÜ miss.

Niiviisi tööpoolest tasa ja targu elamegi jõulumeeleolus. Kuid! Uuel aastal uue hooga, sest selles rahulik-loius eksistentsis on ilmnenud mitmeid rahutukstegevaid tõsiasju, millega tuleb tõsiselt tegelema hakata.

Häid Jõule kõigile ja edukat uut aastat!

Renna Reinsoo
infosekretär

Pildil: 70 ndate aastate pidu Glehni lossis

Talv on taevast maha tulnud, igasuguseid põidlapikkusi mehikese on ammu hulganisti ringi sagimas, tänavatel hiilib ringi õnnistatud ilmega inimesi.

Mis lahti on?!

RJDI---RADI---RALLA, PAKANE ON VALLA...

JÕUL ON TULEMAS!

Kahjuks jääb tudengirahval igasugusteks pühadetoiminguteks aega napilt, kuid selle eest rõõmustavad nad vägagi va päkapikurahvast, sest -- tublid on nad sel aastal ju olnud. Ja veel enam on tudengid praegusel hetkel kinki väärt...

Egäs muud kui kauneid jõule, armas rahvas, ja õnne.

Õnne läheb tuleval aastalgi vaja.

ÜLIÕPILASVALITSUS

□ Algus eelmises numbris

17. septembril 1918 alanud õppetöö katkes enne semestri lõppu, sest vallapuhkenud vabandusõpetus kutsus õpilasi ja õppejõude isamaa kaitsele. Vabandussõjast võttis osa 33 TT ja TTÜ õppejõudu (andmed seisuga 1. juuli 1993).

VABADUSRISTI KAVALERID

Avik, Eduard - mehaanikainsener, töötas TTs 1920-1935 ja TTÜs 1939-1941.

Borkvell, Albert - matemaatik, TTÜs 1936-1952.

Gerrets, Paul - mereinsener, TTs 1921-1924.

Heinrichsen, Edgar - elektriinsener, TTs 1922-1929, 1933-1936 ja TTÜs 1937.

Link, Nikolai - masinainsener, TTs 1918-1922.

Pals, Johannes - elektriinsener, TTÜs 1939-1940.

KES OLIS KES

Tallinna Tehnikumis ja Tehnikaülikoolis 1918-1944

Perna, Artur - insener-arhitekt, TTs 1918/19, 1920-1936.

Talts, Aleksander - mehaanikainsener, TTs 1922-1923.

Vörk, Hans Roland - elektrotehnikateadlane, TTs 1928-1935 ja TTÜs 1940-1948.

VABADUSSÕJAST OSAVÕTJAD

Aljak, Arnold - keemik, TTs 1920-1927 ja TTÜs 1940-1941.

Kesküla, Martin - ehitusinsener, TTs 1919-1920.

Kilkson, Ernst - füüsik, TTÜs 1936-1938.

Kogerman, Paul Nikolai - keemik, TTs 1918/19 ja TTÜs 1936-1940, 1945-1951.

Laur, Ants - keemiainsener, TTÜs 1937-1942.

Leetberg, Artur - mehaanikainsener, TTs 1926-1936.

Linari-Linholm, Artur Aleksander - mäeinsener, TTÜs 1938-1944.

Livländer, Robert - geodeet, TÜ tehnikateaduskonnas 1934-1936 ja TTÜs 1936-1944.

Martin, Kaarel - elektrotehnikainsener, TTÜs 1942-1944.

Martin, Oskar - ehitusinsener, TÜ tehnikateaduskonnas 1935/36 ja TTÜs 1936-1944.

Oja, Juhan - mäeinsener, TTs 1921-1923.

Pihlak, Viktor - ehitusinsener, TTs 1918/19.

□ järgneb lk 7

Tehnikaülikool sai kaks uut doktorit

EDUARD PIIRAJA

Curriculum vitae:

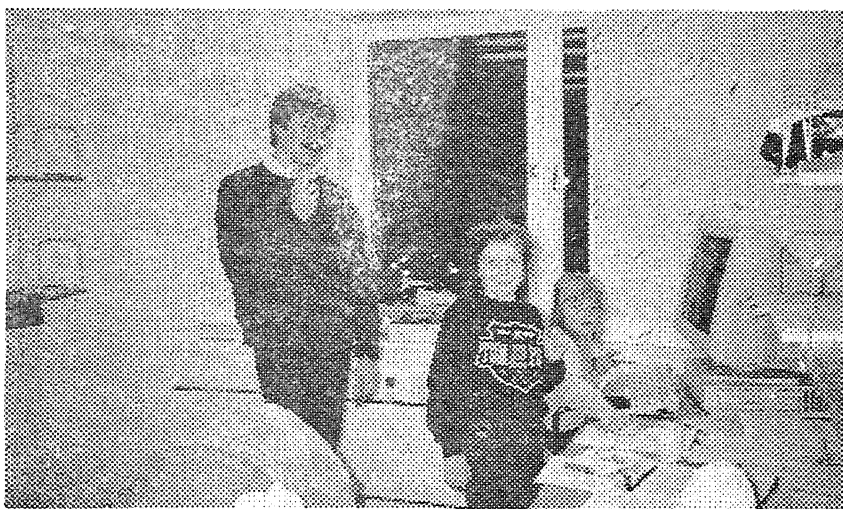
Sündinud 6. veebruaril 1931 Tallinnas. Õppinud Tallinna 29. algkoolis ja 10. keskkoolis. Lõpetanud Tehnikaülikooli keemiteaduse osakonnaga 1954. Õppinud samas aspi-

rantuuris 1954–1957. Tehnikakandidaadi kraad 1960. Dotsendi kutse 1967. Töötanud järgmistel ametikohtadel: TTÜ keemilise tehnoloogia kateedri assistent, TTÜ orgaanilise keemia kateedri vaneminsener, TA Keemia Instituudi nooremteadur, TTÜ anorgaanilise ja analüütilise keemia kateedri vanemõpetaja, sama kateedri dotsent, orgaanilise keemia kateedri dotsent, orgaanilise ja biokeemia kateedri dotsent. Aastast 1992 TTÜ polümeeride tehnoloogia õpetooli dotsent. Abielus, üks laps.

Erialast haridust täiendanud Moskvas D.I. Mendelejevi nim Keemilise Tehnoloogia Instituudis 1974 ja stazeerinud Ungaris Budapesti Tehnikaülikoolis 1975.

Autasustanud Tehnikaülikooli, Teaduste Akadeemia, Kõrg- ja Keskerihariduse Ministeeriumi, NSVL Rahvamajanduse Saavutuste Näituse ning Eesti Näituse diplomite, medalite ja aukirjadega.

Tallinna Tehnikaülikooli Materjaliteadusealaste Doktorikraadide Nõukogu omistas Eduard Piirajale tehnikadoktori kraadi 6. detsembril 1993 väitekirja "Polüetüleeni oksüdatsioon ja destruktsioon" eest.

Pildil: Vastne doktor Stockholmis koos oma laste Kris-Stella ja Karoliniga

TÖNU TRUMP

Curriculum vitae:

Sündis Tallinnas 27. augustil 1961. Lõpetas Gustav Adolphi Gümnaasiumi 1979. Õppis Tallinna Tehnikaülikoolis 1979–1984 ja lõpetas ülikooli raadioinsenerina.

Abielus, perekonnas kaks last.

Õppis aspirantuuris Eesti TA Küberneetika Instituudis 1986–1990 ja omandas tehnikakandidaadi kraadi 1990.

Töötas veebruarist 1991 kuni märtsini 1992 dotsendina Tehnikaülikooli raadiotehnika kateedris.

Astus doktorantuuri märtsis 1992. Erialast haridust korduvalt täiendanud Rootsisis Stockholmi Kuninglikus Tehnoloogia Instituudis.

Kaitses TTÜ Elektrotehnika Doktorikraadide Nõukogu ees oma väitekirja "Mõned digitaalse filtreerimise uued aspektid" 3. detsembril 1993.

TTÜ NÕUKOGU

14. detsembril

algas taas kord pidulik meeleolu. Teenetemedali "Mente et manu" said oma juubelit tähistanud prof Karl Öiger, dots Gunnar Kiiwet ja dots Valdo Jaanis.

Istung jätkus päevakorra kohaselt.

- Pärast pooleteisestunnist arutelu kinnitati uute üliõpilaste vastuvõtu kord 1994.aastaks.
- Kinnitati ka nõukogu infrastruktuuri komisjoni põhimäärus.
- Esimest korda nõukogu ajaloos oli päevakorras vaba mikrofon.

Arvestades eelnenud suurt huvi just sellise päevakorrapunkti vastu tekitas mõningase üllatuse ainult kahe sõnavõtja registreerumine. Enne nende ülesastumist esines ehitusteaduskonna õppejõudude soovil rektor Olav Aarna ülevaatega kõrgkooliseaduse hetkeseisust. Ta väitis, et "olukord kõrgkooliseaduse ümber on endist viisi segane, mis aga ei välista, et ta lähema poole aasta jooksul Riigikogus vastu võetakse." Küsimused rektorile puudutasid riigikaitse ja nõ tavaliste kõrgkoolide erinevuse arvestamise vajalikkust, õhtuse ja kaugõppe tulevikku. Vastus: "Seaduses on ainult üks termin: õppetöö toimub statsionaarselt, mõtestage lahti, kuidas soovite." Küsimused õppimise tasulisusest. Vastus: "Riigi kõrgkoolides õppimise tasulisuse otsustamine on Riigikogu pädevuses."

Vaba mikrofoniga esimese kasutaja oli prof Valdek Mikkal, kes lubas "vanade meeste nimel" esineda. Ta rääkis üliõpilaste ja õppejõudude töövahekorras, küsides: "Miks meie üliõpilased siiski ei tööta veel 12 tundi päevas, miks neid ei varustata meetoodiliste materjalidega jms? Miks tekib situatsioon, kus kolm nädalat enne semestri lõppu lähed loengule, auditorium aga imestab: kas teie ikka veel loete, teised on ammu lõpetanud! Nõukogu on, kahtlemata, hästi töötanud, võttes vastu hulga põhikirju, määrusi ja otsuseid, kuid ma ei taha, et nõukogu üliõpilaskonnast väga võõranduks.

Teine asi. Maja tahvlid on täitsa läbi, ei saa enam korralikult loengut pidada, tahvlid on kasutamiskõlbmatud. Kõige muu kõrval tuleks ka tegeliku elu asjad paika panna.

Samuti on välismaa kolleegidel tekkinud küsimus, kuidas õppejõud saavad õppetöö ajal nii sageli komandeeringus käia? Seal-ses ühiskonnas on see mõeldamatu.

Teisena esines Üliõpilaskonna Edustuse senine eesistuja viimase kursuse ehitustudeng Erko Tamuri, kes detsembris toimunud valimistega ameti maha pani. Ta märkis, et Üliõpilaskonna eesmärk on olla vahendaja üliõpilaste ja ülikooli

juhtkonna vahel. Kui rektori väljenduse järgi on ülikoolis pakutav aine kaup, siis peaks küsima, kuidas tekitada kauba vastu suuremat huvi. Erko Tamuri "hoiatus" ka õppejõude, et Eesti Üliõpilaskondade Liidu eestvõtmisel viiakse kõigis kõrgkoolides läbi ankeetküsitlus õppejõudude taseme hindamiseks üliõpilaste hulgas.

Esinemise lõpuks tegi ta väikese kumarduse nõukogu koosseisule, mainides et "suure *alma mater* juhtimine ei ole kerge töö" ning soovis kõigile häid jõule.

Edasi jätkus nõukogu istung vabas vormis, kus kõne alla tulid Mustamäe peahoone esine parkla ja selle korrashoid, varastamise vältimine seal ning kõlama jäi pahane küsimus, miks TTÜ fassaadi on rikkumas mingi putka. Kantsler **Jüri Tanneri** vastuväide kõlas: putka pidajatele on tingimuseks seatud, et nad peavad säilitama korra parkimisplatsil.

Diskuteeriti ka jõulupuhkuse üle. Mitte kõigile ei paistnud see samuti esimest korda ajaloos (eelmise eesti aja kohta, tõsi küll, andmed puuduvad) pakutav kingitus meeldivat. Laiali mindi siiski rahumeelselt: oli ju kõigil võimalus kõige kohta arvamuset avaldada. Kui halbu arvamus ei tulnud, võiks vähemalt jõulude aegu viibida pisut ilusoorsemas maailmas ja uskuda, et kõik ongi hästi.

Viimased emotsioonid lubas endale alalakirjutanu

Urmi Reinde

KES OLII KES ...

algus lk 5

Prüller, Kristjan (Brüller Christian) – matemaatik, TTs 1929–1930.

Puidak, Karl – elektriinsener, TTs 1924–1928 ja TTÜs 1940–1941, 1942–1944.

Päss, Viktor – matemaatik, TTs 1919–1934 ja TTÜs 1944–1949.

Pürge (Bürge), Aleksander Ernst – tehnoloogiainsener, TTs 1920–1925

Püümets (Püümann), Mait – arst, TTs 1921–1932.

Reier, Herman Voldemar – insener-arhitekt, TTs 1918, 1919–1932.

Sumer, Eelar (Sommer, Edgar) – mehaanikainsener, TTs 1919–1931.

Taimsalu (Teiman), Johannes – elektriinsener, TTs 1929–1936 ja TTÜs 1938–1941.

Tammert, Anton (Tramberg, Bolduin) – masinainsener, TTs 1926–1936 ja TTÜs 1936–1941.

Toonekurg, Elmar – mehaanikainsener, TTÜs 1937, 1942–1944.

Veiderma (Veidermann), Aleksander – pedagoog, TTs 1922–1924.

Villems, Georg – insener, TTs 1921–1923.

Koostanud IMBI KAASIK

järgneb

JUUBELID

Gunnar Kiivet 60

8. detsembril täitis 60 aastat käitismajanduse instituudi tööteaduse õppetooli dotsendi Gunnar Kiiveti eluteel. Loetleme sel puhul tähtsamaid etappe ja saavutusi juubilari eluloos. Lõpetanud Tallinna Arhitektuuri- ja Ehitustehnikumi ning seejärel 1958 TPI ehitusinsenerina. Siis karjäär "Kommunaalprojekti" süsteemis, kus võimekas insener jõudis suhteliselt lühikese ajaga projekti peainseneri ametikohale. Kuid miski (ilmselt õppejõust isa mõju) tõmbab G. Kiiveti pedagoogikasse ja teadusse. 1962. aastal (olles veel paar aastat peainsener) algab juubilari viljakas tegevus õppejõuna ja teadlasena. Esmalt Tallinna Ehitus-Mehaanika Tehnikumis

ja TPIs (tunnitasa alusel), aspirantuur TPIs ja 1971. a kaitseb G. Kiivet tehnikakandidaadi väitekirja, jõudes ühtlasi dotsendi kohale. Sellesse perioodi jääb ka murranguline sündmus, mis määras oluliselt G. Kiiveti järgnevad 25 aastat. Nimelt loodi majandusteaduskonnas töökaitse kateeder ja G. Kiiveti sai selle esimene juhataja aastail 1970–1982. Töökaitse (laiemalt ohutushoiu) alases õppe- ja teadustegevuses leidiski juubilari oma tõelise kutsumuse. G. Kiiveti juhtimisel loodi töökaitse laboratoorne baas ja kujundati teadustöösuna. Olulise panuse andis G. Kiiveti Eesti Vabariigi töökaitse seaduse väljaarendamisel. Käesoleval ajal, kõrvuti õppe ja teadustegevusega juhendab juubilari magistranti ning tööteaduse õppetooli töökaitse sektorit.

Kõik öeldu oli ainult lühiväljaade G. Kiiveti senisest elutööst, jättes seejuures loetlemata saadud aukirjad, autasud jms. Küll aga tuleb märkida, et juubilari puhul on tegemist TTÜ teise põlvkonna haridusmehega, sest G. Kiiveti isa, Johannes Kiivet, oli TTÜ eelkäija, Tallinna Tehnikumi õppejõud ja hoolekogu esimees 1920–30. aastatel.

Tunneme juubilari ka kui toredat seltskonnainimest, spordimeest, ametiühingutegeelat, kunstilembest, oma maja ja pere eest hoolitsejat, vanaisa jne.

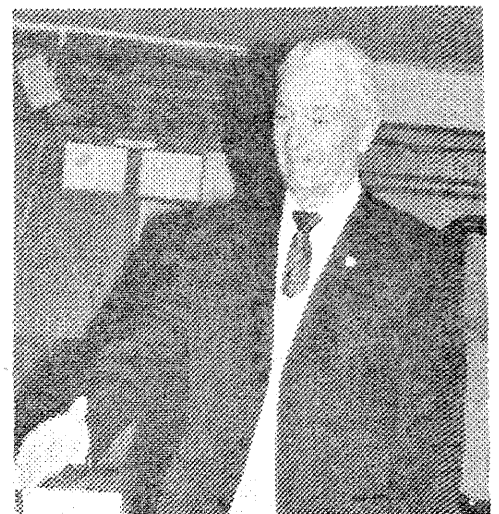
Soovime sulle uusi edusamme ja raugematut elulust veel paljudeks aastakümneteks!

Kollegid

Õnnitleme!

Harald-Adam Velner 70

Jaroslav Dudkin 75

KAHEKSA KUUD SAKSAMAAL

29. novembrist 11. detsembrini toimus Tehnikaülikoolis TTÜ Täienduskoolituskeskuse kaasabil Saksamaa Carl Duisbergi Ühingu (CDG) poolt korraldatud eelseminar stipendiumitaotlejatele kolmveerandaastaseks stažeerimiseks Saksamaa ettevõtetes. Järgmisel aastal avaneb selline võimalus tõenäoliselt kuni kümnele Eesti spetsialistile. Tegemist on Saksamaa Välisministeeriumi poolt finantseeritava pikaajalise täienduskoolitusprogrammiga juhtivkaadri järeelkasvule. Saksa poole esindajad pr Stephany ja pr Kehde oleksid heameelega näinud pisut suuremat huvi võimaluse kasutamise vastu, mis oleks lubanud stipendiaate valida suurema hulga taotlejate seast.

Carl Duisbergi Ühing, saksa keeli Carl Duisberg Gesellschaft (CDG) on rahvusvahelisele täienduskoolitusele ning kaadriettevalmistusele spetsialiseerunud kasumit mittetaotlev ühing peakorteriga Kölnis. Ühing on loodud 1949.aastal ning sai endale nime Carl Duisbergi (1861–1935), ühe BAYER AG asutaja järgi, kes lõi kolmekümneandatel aastatel fondi võimaldamaks saksa üliõpilastel õppida ja stažeerida Ühendriikides. Ühingu tegevust toetavad saksa majandusorganisatsioonid ning Saksa riik. Tema tegevusvaldkondadeks on:

*õppe- ning täiendõppepraktika korraldamine saksa kaadrijäreelkasvule teistes tööstusriikides;

*õppe- ning täiendõppepraktika välismaisele kaadrijäreelkasvule ning juhtivkaadri Saksa Liitvabariigis;

* täiendõppeprogrammid arengumaade valitussipendiaatidele Saksamaa Liitvabariigis või vastaval arengumaal kohapeal;

*täiendõppeprogrammid endise idabloki maade valitussipendiaatidele Saksamaal või stipendiaatide kodumaal;

*välismaiste täiendõppurite hooldamine ning juhendamine 16 liidumaa harukeskuse ning 90 filiaali kaudu kõigis liidumaades.

CDG eelarve 1992. oli 171 miljonit DMI, ühingul on umbes 700 töötajat, 1992. a läbisid mitmesuguse koolitusprogrammi peaaegu 21300 inimest, ühtekokku on CDG vahendusel koolitust saanud ligi 200 000 inimest kogu maailmast. Eesti on CDG tegevusväljas alates möödunud aastast, mil Saksamaale siirdusid esimesed seitse stipendiaati Eestist, nende seas ka allakirjutanu. CDG individuaalprogrammi alusel stažeerisid Saksamaal ka härrad Vähi ja Veering.

Tänavu augustis lõppenud programm sai alguse juba mullu juulis, mil TTÜ Täienduskoolituskeskuse juures toimus esialgne keeletest. Selle edukalt läbinud said kutse osaleda Riias toimival kahepäevase eelseminaril, kuhu olid erinevalt äsjatoimunust kokku kutsutud ka

Maid Vassil

keeletesti edukalt sooritanud Lätist ja Leedust. Sellel eelseminaril nagu tänavuselgi käsitleti turumajanduse aluseid ning ettevõtete juhtimist turumajanduse tingimustes, toimus ka juhtimismäng. Eelseminari tulemuste ning läbiviidud vestluste alusel langetati lõplik valik. Septembris järgnes neljanädalane ettevalmistusseminar Viinuses, milles võeti läbi Saksamaa majandus-, rahandus- ja sotsiaalsüsteem, tutvuti majandusarvestuse ning majandusanalüüsi meetoditega. Seminari viimasel veerandil käsitleti erinevate rahvaste kultuurilisi iseärasusi. Nii nagu esimesel seminaril, pandi nüüdki erilist rõhku osalejate aktiivsusele, viidi läbi mitmesuguseid rollimänge ja muud taolisi.

Esialgu pidi programmi Saksamaa-osa algama novembrist, mitmel põhjusel jõuti aga niikaugele alles detsembris. Sõit Saksamaale ja tagasi, samuti sõidud ja viibimine eelseminaridel, tuli levastel stipendiaatidel ise (või nende ettevõtete) tasuda. Soodsamate reisivariantide otsinguil jääme peatuma marsruudile Tallinn-Helsinki-Travemünde, sõidu Saksamaa pinnal maksis kinni juba CDG. Tallinn-Kölni bussiliin polnud siis veel avatud.

Detsembrikuu möödus kogu grupil (7 inimest Eestist, 6 Lätist ning 8 Leedust) Kölnis, kus toimus veel nn sissejuhatavusseminar. See oli peaaegselt mõeldud saksa ärikeele tundmaõppimiseks, tutvustati igapäevaseid olmetegevusi (pangaarve avamine, pangatšekide ning ülekannete vormistamine, tegutsemise kindlustusjuhtumil korral). Jne.

Kölnis korraldati meie mitu väljasõitu ning ekskursiooni, muuhulgas Bonni ja mitmesse ettevõttesse. Omal käel jõudsime käia ühel päeval bussireisil Pariisis. Nägime ära sakslaste jõulueelse ostupalaviku ja ohjeldamatu uusaasta vastuvõtmise. Vahele mahtus pisut vasksem jõuluaeg.

Kui esimesel kuul Kölnis oli kogu grupp iga päev koos, siis jaanuari alguses sõidutati meid kõiki mööda Saksamaad laiali, algas programmi põhiosa, stažeerimine ettevõtetes. Juba dokumentide esitamisel olime esitanud omapoolse nägemuse firmast või firmadest, kus sooviksime stažeerida, mõnel olid ka konkreetseid firmasid välja pakkuda. Eeltöö ning läbirääkimised firmadega olid CDG ülesandeks, Kölni seminari ajal käisime ka vastavalt vajadusele tulevastes stažeerimisfirmades ennast eelnevalt esitlemas. Mina sõitsin Dortmundi, kus asusin tööle kohalikus tehnopargis asuvas tarkvarafirmas Quantum, mille põhiliseks müügiartiklaks on UNIX-arvutitele mõeldud ma-

bandustarkvara raamatupidamisest ja palgaarvestusest laopidamise ning ostumüügi-programmideni. Firmas on umbes 170 töötajat, lisaks peakontorile Dortmundis on filiaalid Hamburgis, Kölnis, Stuttgartis, Berliinis, Münchenis, Varssavis, Prahajas ja Budapestis. 3600 Saksamaa tarkvarafirma seas on Quantum GmbH käibelt umbes 40. kohal, UNIX-i valdkonnas aga SAP kõrval üks esimesi. Erinevalt paljudest saksa ettevõtetest iseloomustab Quantumit demokraatlik juhtimissüsteem, kõik töötajad olid omavahel sina peal, sealhulgas ka omanike ning ärijuhtidega. Vastupidist võis aga üks meie grupi liikmeid kogeda nelja töötajaga väikefirmas, kus ka pärast seitset koos töötatud kuud jäi kogu suhtlemine ikka "härna see-ja-see" ning "proua see-ja-see" tasandile. Quantumis oli ka kogu firma juhtimine suhteliselt avalik, ühise pere tunnet suurendasid mitu ühisüritust, loomulikult küll mitte 170le inimesele korraga. Näitena võiks tuua traditsioonilist purjekareisi Hollandi rannikuvetes.

Esialgselt pidi meie CDG-programm Saksamaal vältama 12 kuud, kuid Saksamaa majandus- ja tööhäältsuse avaldasid mõju ka CDG eelarvele – programm kärbiti kaheksale kuule. Pärast niigi veidi valulist eelhäälestust aastaseks äraolekuks – tuli ju mitmetel loobuda oma senisest töökohastki, ka ei ole lihtne terve aasta perest eemal olla – oli selline uudis pehmelt öeldes ebameeldiv. Aga eks tule harjuda iga asjaga, mingil määral võis ju kogu Saksamaal viibimist siiski kingitusena vaadelda. Järelejäädud seitse kuu jooksul tutvusin Quantumis mitme osakonna tööga – alates projekterimisest ja lõpetades müügi-osakonnaga ning täitsin ka iseseisvaid ülesandeid klientidega suheldes. Kokkuvõtlikult võiks öelda, et midagi põhimõtteliselt uut sealjuures isegi ei leidnud, kuid seni veidi fragmentaarne ettekujutus ühe normaalse tarkvarafirma tööst ja töökorraldusest sai palju sügavam ja selgema vormi. Loomulikult pole kuidagi võrreldav tehniline varustatus ning sidevahendid. Võib nimetada näiteks seda, et isegi silumisininfo trükiti laserprinterile, kuid olulisem oli siiski tundma õppida ratsionaalset töökorraldust ning arvutite tööpoolest efektiivset kasutamist.

Ning lõpetuseks pakub lugejale arvatavasti huvi ka stažeerimise olmeline külg. Lisaks 1300-margasele stipendiumile, millest tuli katta oma elamiskulud (sõök, linnatransport jms.) tasus CDG meie korterikulud, reisikulud CDG seminaridele ning messidele, haigus-, õnnetus- ja vastutuskindlustuse, tagas prii ülalpidamise nädalasel vaheseminaril ning lõpuseminaril ning võimaldas tellida erialast kirjandust või tarkvara keskmiselt 50 DM eest kuus. Arukalt majandades võis saada stipendiumiga enam-vähem normaalselt hakkama saada ja pisut kõrvalegi panna. Tahaksin küll soovitada kõigile, kel saksa keel enam-vähem suus ning asja vastu huvi, mitte mööda lasta järgmist võimalust ilmselt järgmise aasta lõpupoole, mil CDG stardib järjekordse programmivooruga.

Kaunid jõulud kõigile ja head saabuvat 1994-ndat!

TTÜ ajaleht. Ilmub 30. aprillist 1949 • Toimetaja Urmi Reinde • Toimetuse aadress: TTÜ, Tallinn EE0026, Ehitajate 5, VI-211, t. 537-261 • Arvutimakett TTÜ KO • TTÜ trükikoda • T. 237 • Hind 50 s.